

Бойко Іван Володимирович,
старший науковий співробітник ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-1713-9098

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ НА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

“Корупція – це використання публічних можливостей у приватних інтересах”

Макиавеллі

У статті досліджено напрями правового механізму проведення перевірки на доброчесність державних службовців Національного агентства України з питань державної служби. Визначено поняття “запобігання вчиненню державними службовцями корупційних правопорушень” та “перевірка на доброчесність державних службовців”, а також сформульовано пропозиції з удосконалення законодавства та нормативно-правових актів України щодо створення нового інституту перевірки на доброчесність державних службовців Національного агентства України з питань державної служби.

Ключові слова: право, механізм, запобігання, корупція, перевірка, доброчесність, державні службовці, функції держави, органи, місцеве самоврядування.

На етапі становлення України як незалежної правової держави постало питання створення й розвитку інституту державної служби, без якого ефективне функціонування держави є неможливим. Сьогодні Національне агентство України з питань державної служби (далі – НАДС) становить собою зміст інституту держави, формує засади суспільної життєдіяльності. У демократичних державах ця служба завжди соціально орієнтована. НАДС є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, здійснює функціональне управління державною службою в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті).

Водночас державна служба в Україні – це той інститут, який має забезпечити законність політичних рішень, публічних інтересів, створювати належні умови для реалізації прав і свобод людини та громадянина, підвищувати ефективність діяльності державних службовців до рівня європейських стандартів. Але натепер корупція значно обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина, перешкоджає ефективному функціонуванню інституту державної публічної служби та завдає шкоди авторитету держави загалом.

© Boiko Ivan, 2021

За результатами досліджень у 2020 році показники України в Індексі сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI) виросли на 3 бали у порівнянні 2019 роком. Україна набрала 33 бали зі 100 можливих. Ми отримали 117 місце зі 180 країн у списку CPI. Поруч із нами у рейтингу Єгипет, африканська Есватіні (Свазіленд), Непал, Сьєрра-Леоне та Замбія – всі ці країни так само у CPI-2020 набрали по 33 бали. У минулому році України виконала частково дві рекомендації, які надала міжнародна організація Transparency International Ukraine, зокрема: 1) підвищено ефективність системи запобігання політичній корупції; 2) запроваджено відкритий та підзвітний процес приватизації державного майна. На 2021 рік Transparency International Ukraine надала рекомендації, які допоможуть знизити рівень корупції в Україні та збільшити довіру з боку громадян та бізнесу до влади, а для цього необхідно впровадити низку змін, зокрема: 1) запровадити прозоре та підзвітне управління публічними активами та гарантувати подальший розвиток сфери закупівель; 2) забезпечити незалежність та спроможність антикорупційної інфраструктури; 3) сформувати професійну та незалежну судову владу [1]. Отже, нашій державі у цьому році необхідно виконати 5 рекомендацій, які допоможуть знизити рівень корупції в Україні. Високий рівень корупції в нашій державі підриває довіру населення до влади у т.ч. державної публічної служби, що перешкоджає налагодженню конструктивного діалогу з суспільством, шкодить іміджу країни та світової спільноти, причому не лише через взяті нашою державою міжнародні зобов'язання в цій сфері. У зв'язку з цим, корупція залишається головним стримувальним фактором соціально-економічного розвитку країни. Її наслідки – поступове знищення демократичних засад, зубожіння населення, нівелювання принципу соціальної справедливості в суспільстві.

Водночас в умовах адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу важливого значення набуває створення інститут перевірок на доброчесність державних службовців з метою протидії корупції та відновлення довіри до державної служби громадян, юридичних осіб. Тому створення цього інституту відповідно до належного врядування державної публічної служби наразі є найактуальнішим питанням, воно обговорюється як у нашому суспільстві, так і європейською та міжнародною спільнотою й викликає значний інтерес серед вітчизняних вчених в галузі адміністративного права, державного управління та інших галузей права.

Наявні теоретичні розробки доброчесності державної публічної служби як складової запобігання корупції розглядалися вітчизняними вченими в галузі адміністративного права, такими як: О. Бандурка, І. Бевзюк, С. Ківалов, Л. Курочка, В. Соловйов та інші. Заслужують на увагу дотичні до тематики дослідження, здійснені Олуйком В.М., правового забезпечення доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави [2]. Малімон В.І. звертає увагу на актуалізацію етичних кодексів у контексті модернізації системи державного управління [3] тощо. Однак попри інтенсивність досліджень, присвячених різним аспектам проблем перевірки на доброчесність державних службовців, ця проблема вивчена фрагментарно та недостатньо, ще на рівні теоретичного обґрунтування багато важливих питань залишилося поза увагою вчених та практиків у галузі

адміністративного права та державного управління, що і зумовлює актуальність та важливість дослідження цієї проблеми.

Метою статті є дослідження сутності напрямів правового механізму практичного запровадження проведення перевірки на добросовісність державних службовців, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, правові аспекти її проведення і практичного застосування, побудови системи цілісності, прозорості та підзвітності з метою зниження корупційних ризиків у роботі державних службовців НАДС.

Слово “корупція” походить від сполучення латинських слів “correi” (причетність кількох представників однієї зі сторін до однієї справи) та “rumpere” (порушувати, ламати, пошкоджувати, скасовувати). Так утворився самостійний термін – “corruptere”, що означає участь у діяльності декількох осіб, мета яких полягає у псуванні, руйнуванні, пошкодженні нормального розвитку процесу керування справами держави та суспільства. У словнику іншомовних слів “корупція” – це протиправна діяльність, яка полягає у використанні службовими особами їхніх прав і посадових можливостей для особистого збагачення [4].

Як відомо, корупція є однією з найнебезпечніших загроз правам людини та громадянина, демократії, правопорядку, чесності та соціальній справедливості, вона перешкоджає економічному розвитку країни і загрожує належному і справедливому функціонуванню держави та її інститутів, має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній і держави, а також для міжнародної спільноти. Одним з основних напрямів у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних правопорушень або правопорушень, пов’язаних з корупцією, які можуть виникнути в діяльності державного службовця, а також усунення причин та умов їх виникнення.

Наразі ефективність антикорупційної діяльності органів НАДС безпосередньо залежить від забезпечення системного підходу до запобігання та протидії корупції шляхом реалізації антикорупційної політики держави, що досягається завдяки систематичному вдосконаленню превентивних заходів із запобігання корупції, упровадження правових механізмів перевірки на добросовісність державних службовців, зниження корупційних ризиків та підвищення рівня довіри громадян до діяльності державної публічної служби. Отже, система заходів запобігання вчиненню державними службовцями корупційних правопорушень є складовою системи добросовісності, яка здійснюється за допомогою внутрішнього контролю НАДС, що забезпечує його інституційну незалежність та операційну спроможність.

На нашу думку, **запобігання вчиненню державними службовцями корупційних правопорушень** – це урегульована законодавством система організаційно-правових та інформаційно-виховних заходів превентивного характеру, спрямованих на попередження, виявлення й усунення причин і умов, що сприяють вчиненню корупційних правопорушень, або правопорушень, пов’язаних з корупцією, які можуть зашкодити інтересам безпеки держави, підірвати авторитет НАДС та негативно вплинути на репутацію державного службовця.

Водночас відповідно до абз. сьомого ч. 1 ст. 1 Закону України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII “Про запобігання корупції” під поняттям **корупція** слід розуміти використання державним службовцем наданих йому службових повноважень

чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди державному службовцю, або на його вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [5].

Сьогодні, на нашу думку, за поширеністю правопорушень, пов'язаних з корупцією, вчинених державними службовцями, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та пов'язаних із порушенням встановлених чинним законодавством України вимог, заборон і обмежень, необхідно виділити такі:

- порушення встановлених обмежень і заборон щодо використання службових дискреційних повноважень чи службового становища;
- виникнення конфлікту інтересів;
- одержання подарунків;
- обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
- обмеження спільної роботи близьких осіб;
- виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;
- здійснення повноважень під зовнішнім контролем;
- неподання та несвоєчасне подання електронної декларації за минулий рік або внесення до декларації недостовірних відомостей (про: отримані доходи, рухоме і нерухоме майно, приватизацію земельних ділянок, ювелірні вироби, об'єкти інтелектуальної власності, що можуть бути оцінені в грошовому еквіваленті, криптовалюти, інші коштовності тощо);
- обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, тощо.

Слід зазначити, що відповідно до ст. 7 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 30 жовтня 2003 р. (ратифікована Законом України від 18.10.2006 № 251-V) кожна держава-учасниця згідно з основоположними принципами своєї правової системи прагне належним чином створювати, підтримувати і зміцнювати такі системи, зокрема: проходження служби, просування по службі та виходу у відставку державних службовців, які ґрунтуються на принципах ефективності й прозорості й на таких об'єктивних критеріях, як бездоганність роботи, справедливість і здібності, включаючи належні процедури підбору й підготовки кадрів для заняття державних посад, які вважаються особливо вразливими з точки зору корупції і ротації. Держави забезпечують держслужбовцям спеціалізовану й належну підготовку, щоб поглибити усвідомлення ними ризиків, пов'язаних із корупцією, та стосуються виконання ними державних функцій. Крім того, згідно зі ст. 50 зазначеної Конвенції ООН передбачено здійснення заходів, які можуть бути необхідними для використання спеціальних методів розслідування, таких як електронне спостереження або інші форми спостереження, або таємні операції на своїй території, а також визнання доказів, зібраних за допомогою таких методів, у суді [6].

Натепер у Положенні про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня

2014 р. № 500, визначено основні завдання НАДС: 1) забезпечення формування і реалізація державної політики у сфері державної служби та з питань управління персоналом у державних органах; 2) участь у формуванні державної політики у сфері служби в органах місцевого самоврядування; 3) здійснення функціонального управління державною службою.

З метою організації своєї діяльності НАДС виконує функцію *забезпечення здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх реалізацією в апараті НАДС, його територіальних органах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління* [7]. Отже, НАДС у сфері державної служби в межах своїх повноважень, передбачених законом, здійснює заходи щодо запобігання та протидії корупції і контроль за їх реалізацією стосовно державних службовців.

Разом з тим, згідно зі ст. 4 Закону України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII “Про державну службу” добросовісність є п’ятим принципом у діяльності державної служби – це *спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень*” [8]. Таким чином, цей принцип тісно пов’язаний із законодавством про запобігання і протидію корупції. Він є нині одним з головних факторів запобігання конфлікту інтересів, забезпечує виконання завдань й частково запобігає вчинення корупційних правопорушень державними службовцями, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Добросовісність державної публічної служби має зменшувати ризики корупції, підвищувати прозорість та підзвітність державних службовців, а також створювати умови для належного урядування в нашій державі на засадах демократії та верховенства права.

У XX ст. та на початку XXI ст. в Європі були розроблені базові принципи державної служби, визнані як передумова для працездатної системи державного управління. До них належать, зокрема: 1) *неупередженість*; 2) *професіоналізм*; 3) *лояльність*; 4) *професійна етика (відсутність корупції)*; 5) *принцип оцінювання службовців за результатами їх роботи*. Водночас були чітко визначені права та обов’язки, належна оплата праці державних службовців. За своєю суттю ці принципи пов’язані з ідеєю правової держави. Тобто державні службовці, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, своєю діяльністю мають здійснювати з дотриманням конституції та законів, а також нормативно-правових актів, з відповідним застосуванням чинних правових норм. У континентальній Європі основи державної служби визначаються конституцією. Для чиновників ці принципи детальніше регулюються законодавством про державну службу та додатковими нормативними актами. Крім того, для державних службовців застосовуються положення загального трудового законодавства та тарифні угоди, узгоджені відповідними державними установами-працедавцями з профспілками [9, с. 13]. Отже, зазначені правові норми у різних країнах Європейського Союзу відрізняються між собою у деталях. Окрім цього, вони не є статичними, а можуть змінюватися, зокрема у процесі реформ. Водночас вони мають спільні риси, які є результатом багаторічного розвитку. Разом з тим, для визначення поняття “добросовісність” застосовані також оцінювальні поняття, такі як мораль,

чесність, надійність, але наданий той мінімум, завдяки якому можна предметно оцінити думку законодавця щодо визначення цього поняття. Оскільки натепер в жодній міжнародній конвенції та у жодному правовому акті України щодо запобігання корупції не визначено поняття “добročесність”, це варто вважати прогалиною в чинному законодавстві держави відносно проведення перевірки на добročесність державних службовців.

На нашу думку, **основними ознаками добročесності державних службовців є:** 1) недопущення наявності конфлікту між публічними й особистими інтересами; 2) неприпустимість використання державного майна в особистих цілях; 3) нерозголошення та невикористання інформації, що стала відома у зв'язку з виконанням державним службовцем своїх повноважень, у т.ч. після припинення державної служби, крім випадків, установлених законом; 4) недопущення надання будь-яких переваг і виявлення прихильності до окремих фізичних та юридичних осіб, політичних партій, громадських і релігійних організацій; 5) відкритість та доступність інформації про діяльність державного службовця, крім випадків, визначених Конституцією та законами України; 6) недопущення ухилення від прийняття рішень та відповідальність за свої дії та рішення тощо.

Водночас деякі положення щодо втілення в життя інституту перевірки на добročесність державних службовців врегульовано у чинних правових нормах законодавства України, зокрема:

1. *“Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки” від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII*, де зазначено, що одним із пріоритетів для українського суспільства на сучасному етапі розвитку держави є вирішення проблеми корупції. Як спосіб запобігання корупції передбачено – *створення добročесної державної служби [10]*. При цьому, одним з інструментів підвищення резистентності державної служби до проявів корупції, а також посилення довіри до неї з боку громадян визначено *перевірку на добročесність державних службовців*.

2. *Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII “Про запобігання корупції”*, у положеннях якого визначено спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції – органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) тощо [5]. Крім того, для істотного зміцнення резистентності державної служби проявам корупції, а також довіри до неї з боку громадян натепер працівники НАЗК можуть здійснювати перевірки на добročесність електронних декларацій державних службовців, імітацію ситуацій, подібних до тих, що виникають у повсякденній діяльності державного службовця за певних обставин.

Слід зазначити, що згідно зі ст. 3 цього закону **основними суб'єктами перевірки на добročесність є державні службовці:**

1) *особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зокрема:* в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування; и) посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим.

2) особи, які для цілей зазначеного вище Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: а) посадові особи юридичних осіб публічного права, державного підприємства або державної організації, що має на меті одержання прибутку, господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі; в) представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, утворених відповідно до законів України “Про державну службу”, “Про службу в органах місцевого самоврядування”, інших законів (крім іноземців-нерезидентів, які входять до складу таких комісій).

3) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, – у випадках, передбачених вказаним вище Законом [5].

3. Закон України від 10 грудня 2015 № 889-VIII “Про державну службу”, який визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, що функціонує в інтересах держави і суспільства [8]. У правових нормах зазначеного Закону вказано, що *державна служба* – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо: 1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів; 2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів; 3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; 4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; 5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; 6) управління персоналом державних органів тощо (ст. 1 Закону).

Отже, сучасний стан нормативно-правового удосконалення та актуалізації положень законодавства України щодо **основних завдань з перевірки на доброчесність державних службовців НАДС визначає:**

- спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень;
- запобігання проявам корупції серед державних службовців, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- відкритий конкурсний відбір на усі посади державної служби;
- просування по службі державних службовців з урахуванням професійної компетентності та сумлінного виконання своїх посадових обов'язків;

- визначення вимог до посад державної служби;
- чіткий і прозорий правовий механізм відповідальності державних службовців, які призначаються на конкурсній основі, за порушення вимог законодавства, невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків;
- обов'язкове і вчасне подання електронних декларацій;
- відповідність системи державних органів повноваженням та функціям, які вони виконують;
- інституційна спроможність державної служби тощо.

Через це сьогодні перевірка на доброчесність та моніторинг способу життя державних службовців мають здійснюватися працівниками Управління внутрішнього контролю апарату НАДС, зокрема: а) при прийнятті на державну службу; б) обов'язкова перевірка один раз на рік; в) при повідомленні про корупцію; г) при самостійному виявленні фактів недоброчесної поведінки; д) під час моніторингу ЗМІ; е) за умови скарги та (або) заяв громадян, юридичних осіб; є) перевірка достовірності відомостей, зазначених у анкеті доброчесності або електронній декларації; ж) вибірково за випадковим принципом тощо. *Метою* перевірки на доброчесність державних службовців НАДС є: забезпечення професійної невідкупності; запобігання корупції серед державних службовців; перевірки дотримання державними службовцями своїх посадових обов'язків, етичних стандартів поведінки; виявлення, оцінка та усунення чинників, що призводять до корупції; дотримання принципів державної служби, передбачених Законом України “Про державну службу”; вимог і обмежень, встановлених Законом України “Про запобігання корупції” щодо запобігання вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Таким чином, маємо підстави для таких *висновків* щодо напрямів правового механізму проведення перевірки на доброчесність державних службовців НАДС, зокрема:

1. НАДС необхідно терміново розробити “Порядок здійснення перевірок на доброчесність та моніторингу способу життя державних службовців” (далі – Порядок), який затвердити наказом НАДС.

Порядок має визначати процедуру здійснення Управлінням внутрішнього контролю апарату НАДС перевірки на доброчесність та моніторингу способу життя державних службовців НАДС. Завданням перевірки на доброчесність є здобуття об'єктивних даних щодо дотримання державними службовцями НАДС правових норм та обмежень, передбачених чинним законодавством України та іншими нормативними актами з питань протидії корупції. Проведення перевірок на доброчесність державних службовців, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, опрацювання та зберігання даних, отриманих у результаті таких заходів, мають здійснюватися з дотриманням вимог Конституції України, законів України “Про захист персональних даних”, “Про державну таємницю”, “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”. Основними документами перевірки на доброчесність державного службовця НАДС повинні бути: *анкета доброчесності; електронна декларація.*

2. Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII “Про державну службу” слід доповнити статтею 4-1 у такій редакції:

“Стаття 4-1. Перевірка на добросовісність державних службовців

1. Перевірка на добросовісність державних службовців – це законодавчо врегульована система правових, організаційних, адміністративних заходів, що здійснюються уповноваженими посадовими особами підрозділів з питань запобігання корупції в органах державної публічної служби, наділеними повноваженнями щодо перевірки на добросовісність державних службовців, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яка полягає у збиранні, аналізі та перевірці даних, відповідно до правових норм та критеріїв, встановлених правових обмежень, пов'язаних з виконанням функціональних обов'язків державного службовця щодо запобігання корупційним правопорушенням або правопорушенням, пов'язаним з корупцією, дотримання правомірної поведінки на державній службі та у приватному житті.

2. Державний службовець зобов'язаний проходити вибірково таємну перевірку на добросовісність та моніторинг способу життя: 1) органи або підрозділи державної служби проводять вибірково таємну перевірку на добросовісність з питань запобігання корупції в порядку, затвердженому керівником відповідного державного органу; 2) при призначенні на посаду у державну службу особі повідомляється про можливість проведення щодо неї перевірки на добросовісність та моніторингу способу життя; 3) державний службовець зобов'язаний вживати заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, передбачених Законом України “Про запобігання корупції”.

3. Верховній Раді України необхідно терміново прийняти Закон України “Про засади антикорупційної політики”, яким затвердити Державну антикорупційну стратегію на 2021–2025 роки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Індекс сприйняття корупції – 2020 URL: <https://ti-ukraine.org/research/index-spryjnyattya-koruptsiyi-2020/> (дата звернення: 02.09.2021).
2. *Oluiko, V.M.* Do pytannia pravovoho zabezpechennia dobrochesnoi povedinky osib, uprovnozhenykh na vykonannia funktsii derzhavy [Elektronnyi resurs]. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1093.pdf> (in Ukrainian) (дата звернення: 03.09.2021).
3. *Malimon, V.I., Shevchenko, N.P.* Aktualizatsiia etychnykh kodeksiv v konteksti modernizatsii systemy derzhavnoho upravlinnia. [Elektronnyi resurs]. URL: <http://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/13-11-15.pdf> (in Ukrainian) (дата звернення: 04.09.2021).
4. Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=10416&action=show> (дата звернення: 02.09.2021).
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України від 05.12.2014. № 49. Ст. 2056.
6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 30.10.2003. Відомості Верховної Ради України від 07.12.2007. № 49. Ст. 2048.
7. Про затвердження Положення про Національне агентство з питань державної служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 500. Офіційний вісник України від 17.10.2014. № 81. Ст. 2288.
8. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України від 22.01.2016. № 4. Ст. 43.
9. Науково-практичний коментар до Закону України “Про державну службу” / ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). Київ: ФОП Москаленко О.М., 2017. 796 с.

10. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII. Відомості Верховної Ради України від 14.11.2014. № 46. Ст. 2047.

REFERENCES

1. Indeks spryynyattya koruptsiyi – 2020. Corruption Perceptions Index – 2020. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryynyattya-koruptsiyi-2020/> / (Date of Application: 02.09.2021) [in Ukrainian].
2. *Oluiko, V.M.* Do pytannia pravovoho zabezpechennia dobrochesnoi povedinky osib, upovnovazhenykh na vykonannya funktsii derzhavy. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1093.pdf> (Date of Application: 03.09.2021) [in Ukrainian].
3. *Malimon, V.I., Shevchenko, N.P.* Aktualizatsiia etychnykh kodeksiv v konteksti modernizatsii systemy derzhavnoho upravlinnia. URL: <http://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/13-11-15.pdf> (дата звернення: 04.09.2021) [in Ukrainian].
4. Slovnyk inshomovnykh sliv, slovo koruptsiya. Dictionary of foreign words, the word corruption. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=10416&action=show> (Date of Application: 02.09.2021) [in Ukrainian].
5. On Prevention of Corruption: Law of Ukraine of October 14, 2014 № 1700-VII. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine dated December 5, 2014. No 49. Art. 2056 [in Ukrainian].
6. United Nations Convention against Corruption of 30 October 2003. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine dated December 7, 2007 No 49. Art. 2048 [in Ukrainian].
7. On Approval of the Regulation on the National Agency for Civil Service of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 1, 2014 No 500. Official Gazette of Ukraine of October 17, 2014. No 81. Art. 2288 [in Ukrainian].
8. On Civil Service: Law of Ukraine of December 10, 2015 No 889-VIII. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine dated January 22, 2016. No 4. Art. 43 [in Ukrainian].
9. Naukovo-praktychnyy komentar do Zakonu Ukrayiny “Pro derzhavnu sluzhbu. Scientific and practical commentary to the Law of Ukraine “On Civil Service” / eds K.O. Vashchenko, I.B. Koliushko, V.P. Tymoshchuk, B.A. Derets (ed.). Kyiv: FOP Moskalenko OM, 2017. 796 p. [in Ukrainian].
10. On the Principles of State Anti-corruption Policy in Ukraine (Anti-corruption strategy) for 2014-2017: Law of Ukraine of October 14, 2014 No 1699-VII. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine dated November 14, 2014 No 46. Art. 2047 [in Ukrainian].

UDC 340.13: 354.082

Boiko Ivan,

Senior Staff Scientist of the State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-1713-9098

LEGAL MECHANISM OF CHECKING ON THE INTEGRITY OF CIVIL SERVANTS OF THE NATIONAL AGENCY OF UKRAINE ON STATE ISSUES

Research article examines the directions of the legal mechanism for conducting an inspection of the integrity of civil servants by the National Agency of Ukraine for Civil Service Affairs. It is established that the creation of a new institution of integrity of civil servants authorized to perform state or local government functions is one of the areas of implementation of anti-corruption policy of our state to prevent corruption or corruption-related offenses, which should be based on legal support and practical application of administrative measures and relevant reliable and objective

© Boiko Ivan, 2021

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2021.3\(53\).5](https://doi.org/10.36486/np.2021.3(53).5)

Issue 3(53) 2021

<http://naukaipravoohorona.com/>

data on the integrity of civil servants. The essence of the legal mechanism of the peculiarities of the integrity of civil servants of the National Agency of Ukraine of Civil Service, which ensures the formation and implementation of public policy aimed at the protection of human and civil rights, public interests, and the exercise of powers granted to civil servants to perform state functions or local government should prevail over private interests. It is determined that the verification of the integrity of civil servants should be carried out by creating a system of transparency and accountability of civil servants to reduce corruption risks in the civil service, as well as to create conditions for its proper governance in the interests of man and citizen, state and its institutions, and the rule of law.

The author's concepts "prevention of corruption offenses by civil servants" and "integrity check of civil servants" are stated, as well as the proposals for the improvement of the legislation and regulations of Ukraine on the establishment of a new institution of integrity testing of civil servants of the National Civil Service Agency of Ukraine have been suggested.

In the context of adapting the legislation of Ukraine to the legislation of the European Union, it is important to establish an institution of checking the integrity of civil servants in order to combat corruption and restore confidence in the civil service of citizens and legal entities. Therefore, the establishment of this institution in accordance with the proper governance of the civil service is currently the most pressing issue, it is discussed in our society and the international community and is of a great interest among domestic scholars in administrative law, public administration and other legal documents.

Keywords: law, mechanism, prevention, corruption, inspection, integrity, civil servants, state functions, bodies, local self-government.

Отримано 08.10.2021